

A biztosítási intézkedés elrendelésének megalapozottsága a fizetési meghagyásos eljárásban

NAGY ANDREA*

1. Bevezetés

A bírósági végrehajtási eljárás önálló, a Vht.-ben szabályozott nemperes eljárás, amelyben a közhatalom a bírósági határozatok teljesítésének állami kényszer útján szerez érvényt. A bírósági végrehajtási eljárásban – a végrehajtás foganatosítására is kiterjedően – a Vht. és az ahhoz kapcsolódó jogszabályok rendelkezéseinek keretei között állami, vagy azzal azonos jogállású szerv jár el. Az önálló bírósági végrehajtó eljárása a bíróság eljárásával azonos, így az önálló bírósági végrehajtó más hatóság által nem utasítható, és az intézkedéseit kizárólag a nemperes végrehajtási eljárásra vonatkozó rendelkezések alapján hozhatja meg.¹

Ugyanígy a biztosítási intézkedés végrehajtása is önálló – nemperes – végrehajtási eljárás.²

A bírósági végrehajtás jelentőségét az adja, hogy a végrehajtási ügyek száma állandóan növekszik, az utóbbi években évente mintegy 300 000 végrehajtási ügy indult, azonban a végrehajtás eredményessége csökken, mivel ezeknek az ügyeknek csak a felében sikerült behajtani a követeléseket. 2023. évben 99.000 bíróság által elrendelt végrehajtási eljárás indult, a fizetési meghagyások alapján indult végrehajtási ügyek száma 162.562 volt. 2024-ben 112.567 bíróság által elrendelt végrehajtási eljárás indult, a fizetési

* Egyetemi docens, Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Kar, Polgári Eljárásjogi Tanszék; közjegyző. DOI: 10.47079/2025.wzsna.vegrehajtas.1_6

1 BDT2012. 2717.

2 BDT2012. 2833.

meghagyások alapján indult végrehajtási ügyek száma 370.000 volt. Ezek a számok elmaradnak a korábbi (2019. előtti) évek átlagától, de így is jelentős az ügymennyiség a többi nemperes eljáráshoz képest.³

A bírósági végrehajtás két fő formája a kielégítési végrehajtás és a biztosítási intézkedés. A kielégítési végrehajtás esetén végrehajtható okirat kiállítására kerül sor, a biztosítási intézkedés végrehajtásánál még végrehajtható okirat kiállítására nem kerülhet sor, azonban a későbbi kielégítés veszélyeztetettsége miatt szükséges a jogosult jogvédelme, és a később végrehajtási joggal megerősített követelés biztosítása.

Ahogy azt az Alkotmánybíróság is megállapította a biztosítási intézkedés végrehajtása különleges végrehajtási eljárás, melynek célja még nem a követelés kielégítése, hanem csak olyan helyzet megteremtése, amely biztosítja, hogy később, a megfelelő időben a követelés kielégíthető legyen. A biztosítási intézkedés elrendelésének éppen az a fő rendeltetése, hogy biztosítsa az egyébként később bíróság által jogerősen és összecszerően pontosan megállapítandó követelés kielégítését.⁴

Azonban a bírósági végrehajtási eljárások döntő többsége a kielégítési végrehajtási eljáráshoz tartozik. A kielégítési végrehajtási eljárásokat további, két csoportra oszthatjuk: a pénzkövetelés végrehajtására és a meghatározott cselekmények végrehajtására. A pénzkövetelések végrehajtása a bírósági végrehajtási eljárások fő formája, a marasztaló ítéletek (pénzfizetési kötelezettségek) végrehajtásának nagyobb részét teszik ki.

A meghatározott cselekmények végrehajtása ezzel szemben azon marasztaló ítéletek végrehajtására szolgál, amelyek nem pénzkövetelés, hanem egyéb *dare, facere* vagy *praestare* jellegű szolgáltatás érvényesítésére szolgál.

A biztosítási intézkedés a bírósági végrehajtásnak az egyik fő ága, másik ága, a kielégítési végrehajtás mellett. Azonban a biztosítási intézkedések

3 A statisztikai adatokat az Igazságügyi Minisztérium által minden évben közzétett statisztikai évkönyvekből gyűjtöttem. Igazságügyi Minisztérium: *Statisztikai évkönyv. A bírósági ügyforgalom 2024. éves adatai, Magyarország Bíróságai*, Budapest, 2024. Statisztikai évkönyv.docx, A bírósági ügyforgalom 2024. éves adatai | Magyarország Bíróságai [letöltve: 2025.05.01.]

4 241/D/2010. AB határozat a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 187. § (1) bekezdés c) pontja és 237. § (4) bekezdése alkotmányellenességéről

száma a gyakorlatban jelentéktelen az elrendelt kielégítési végrehajtásokhoz, elsődlegesen a pénzkövetelések végrehajtásához képest.

A biztosítási intézkedés főleg a peres eljárásokban fordul elő, de igénybe lehet venni korlátozott körben egyes közjegyzői nemperes eljárásokban, így a fizetési meghagyásos eljárásban és a közokiratok végrehajtását megelőzően is.

Tanulmányomban arra a kérdésre keresem a választ, hogy indokolt-e a biztosítási intézkedés lehetőségét az elrendelt, de még nem jogerős fizetési meghagyás vonatkozásában fenntartani.

2. A biztosítási intézkedés elrendelésének feltételei

A biztosítási intézkedés a jogosult (a legtöbb esetben a felperes, de viszontkereset vagy beszámítás előterjesztése esetén az alperes) érdekvédelmi és ezáltal igényérvényesítési eszköze abban az esetben, ha a jogosult még nincs abban a helyzetben, hogy követelésének érvényesítését bírósági végrehajtási útra terelje. A biztosítási intézkedés iránti kérelem önálló kérelem, arról a bíróságnak önálló, nemperes eljárásban kell döntenie.⁵

Biztosítási intézkedés elrendelésének akkor van helye a követelés teljesítésének biztosítása érdekében, ha a végrehajtás elrendelésének a feltételei a Vht. 13. §-a alapján még nem állnak fenn, azaz végrehajtható okiratot még nem lehet kiállítani, azonban a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van.⁶

A követelés későbbi kielégítés veszélyeztetettsége, mint a biztosítási intézkedés elrendelésének normatív kritériuma szükségképpen olyan általánosan megfogalmazott mérce, amelyet az ítélkezési gyakorlat töltött meg tartalommal.

Az ítélkezési gyakorlat szerint a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetettségének objektíve kell fennállnia, nem elég hozzá a jogosult szubjektív érzete. A veszélyeztetettség megállapítására utaló körülmények tipikusan az adós rohamos, jelentős vagyonvesztésének a fennállta, vagy az adós arra írá-

5 BDT2016. 3454.

6 Vht. 185 § (1)

nyuló szándéka. Nem elégséges pusztán, ha a követelt összeg nagy, ez a tény önmagában a követelés későbbi kielégítésének a veszélyét nem valószínűsíti. Ha nincs olyan kötelezetti magatartás, ami bármilyen fedezetelvonást vagy vagyronvesztést igazolna a múltban, vagy valószínűsítene a jövőre nézve, akkor nem valósul meg a követelés későbbi kielégítésének a veszélyeztetettsége és nem rendelhető el a biztosítási intézkedés.⁷

Ezért önmagában a kérelemben nem elégséges, általánosan megjelölni a követelés veszélyeztetettségét, hanem konkrétan kell az azt valószínűsítő körülményekre hivatkozni.⁸

Az ítélezési gyakorlat alapján a bíróság csak akkor rendeli el a biztosítási intézkedést, ha a követelés későbbi kielégítése objektíve van veszélyeztetve, így például, amikor folyamatban van az adós ingatlanának, valamint üzletrészenek más tartozások kielégítése érdekében történő értékesítése,⁹ vagy amikor arra tekintettel kéri biztosítási intézkedés elrendelését a jogosult, hogy az adós ingatlanát vagy ingatlanait más, nagy összegű követelések behajtása végett végrehajtási joggal terhelték.¹⁰ Mindezekon túlmenően a bíróság szerint önmagában az a körülmény, hogy az alperes az ingatlanát értékesítheti, egyéb, kiegészítő releváns körülmény hiányában a pénzkövetelés biztosítása iránti kérelem teljesítését nem teszi lehetővé, mivel az esetleges értékesítésből befolyó vételár a követelés kielégítésére kellő fedezetül szolgálhat.

A másik nagyon fontos előfeltétele a biztosítási intézkedés elrendelésének, hogy a jogosult valószínűsítse, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van. Kiemelendő, hogy a valószínűsítés nem egyenlő a bizonyítással. A biztosítási intézkedés a Vht. 185. §-a alapján akkor rendelhető el, ha a követelés teljesítése érdekében végrehajtható okiratot még nem lehet kiállítani, és a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van. A későbbi kielégítés veszélyeztetettségét a végrehajtást (biztosítási intézkedést) kérőnek kell valószínűsítenie. A valószínűsítés során a félnek állításait a bíróság számára „hihetővé” kell tennie, azaz - a

7 BDT2000. 260.

8 BH2001. 24.

9 BH2001. 331.

10 BH2001. 23.

bizonyosság fokát el nem érően ugyan, de - igazolnia kell. Önmagában a követelt összeg nagysága nem valószínűsíti a későbbi kielégítés veszélyben létét, ehhez egyéb, erre utaló körülmények (pl. az adós rohamos vagy jelentős vagyronvesztése, az adós ellen csődeljárás, felszámolási eljárás kezdeményezése stb.) fennforgása szükséges.¹¹

2.1. A biztosítási intézkedés esetei¹²

2.1.1. Biztosítási intézkedés elrendelése végrehajtási lap kiállítását megelőzően

Biztosítási intézkedés akkor rendelhető el, ha a követelés olyan határozaton alapul, amelynek alapján egyébként a Vht. 15. és 16. §-a szerint végrehajtási lapot lehetne kiállítani.

Tehát biztosítási intézkedés rendelhető el a bíróság polgári vagy közigazgatási ügyben hozott marasztaló határozata alapján, a bíróság büntetőügyben hozott határozatának a polgári jogi igénynek helyt adó rendelkezése alapján, valamint a büntetőeljárásban részt vevő személy részére büntetőjogi költség megállapításáról szóló rendelkezése alapján, a bíróság által jóváhagyott egyezség alapján, a jogi segítségnyújtó szolgáltatónak a pártfogó ügyvédi díjnak a pártfogó ügyvéd részére történő megfizetésére kötelező határozata alapján.

Biztosítási intézkedés hozható a közjegyző által hozott, marasztalást tartalmazó határozat (például fizetési meghagyás) és a közjegyző által jóváhagyott – a bírósági egyezséggel azonos hatályú – egyezség alapján, vagy a közjegyzőnek a közjegyzői nemperes eljárás lefolytatásáért felszámított díjról és költségről kiállított költségjegyzéke alapján, a közjegyző hagyatékot átadó végzése alapján, valamint a póthagyatéki eljárásban hozott végzése alapján.

Ugyancsak biztosítási intézkedés rendelhető el a bíróság szolgálati bíróságának kártérítésre kötelező határozata, a közjegyzői fegyelmi bíróságnak pénzbírság és eljárási költség megfizetésére kötelező határozata, valamint a

11 BDT2000. 260.

12 Jelen tanulmány kifejezetten a fizetési meghagyás alapján elrendelhető biztosítási intézkedést taglalja, így a felsorolás nem teljeskörű, kizárólag azon esetekre vonatkozik, amely a problémára rávilágít.

bíróági végrehajtói fegyelmi bíróságnak eljárási költség megfizetésére kötelező határozata alapján.

Biztosítási intézkedésnek lehet helye a külföldi bírósági határozat alapján és a szülői felügyelet tárgyában hozott külföldi határozat alapján.

Biztosítási intézkedés hozható a belföldi és külföldi választottbíróági határozat és egyezség alapján is.

Biztosítási intézkedésnek lehet helye az adós lakóhelye, székhelye – ezek hiányában az adós végrehajtás alá vonható vagyontárgyának helye – szerinti járásbíróság, az ügyészség, a nyomozó hatóság és a szabálysértési hatóság igazságügyi szakértői díj megfizetéséről szóló határozata alapján, valamint a szabálysértési hatóság, illetve a bíróság szabálysértéssel okozott kár értékének megfizetésére kötelező határozata alapján.

Mint láthattuk, a fentiek alapján bármely, polgári perben meghozott ítélet, bírósági meghagyás vagy egyezséget jóváhagyó végzés (legyen az a bíróság vagy a közjegyző által jóváhagyott egyezség) vagy büntetőeljáráshoz a polgári jogi igényt elbíráló határozat alapján helye van biztosítási intézkedés elrendelésének.

A fenti határozatok alapján biztosítási intézkedés akkor is elrendelhető, ha az adott határozatot jogorvoslattal támadták meg. Ez alól is kivételt jelent a fizetési meghagyás, mivel amennyiben a fizetési meghagyást jogorvoslatlalt támadják meg, azaz ellentmondással élnek, az eljárás perré alakul és a fizetési meghagyás hatályát veszti.

Kérdésként merülhet fel a biztosítási intézkedés idődimenziója, azaz, hogy mikortól meddig lehet biztosítási intézkedést elrendelni a polgári perben a fenti esetekben? A biztosítási intézkedés elrendelhetősége akkor kezdődik, amikor a bíróság (közjegyző) meghozta azon határozatát, amely alapja lehet a végrehajtási eljárás megindításának, de még a végrehajtás általános feltételei nem állnak fenn.

A biztosítási intézkedést addig lehet elrendelni, amíg a végrehajtás általános feltételei be nem következnek, mivel, ha a végrehajtás általános feltételei fennállnak, abban az esetben biztosítási intézkedésnek nincs helye.¹³

13 BDT2009. 1972. Biztosítási intézkedésnek akkor már nincs helye, ha a végrehajtás törvényben meghatározott általános feltételei fennállnak.

Azt is mondhatnánk, hogy a biztosítási intézkedés szubszidiárius a kielégítési végrehajtáshoz képest. Azonban a tartozás megfizetésére adott halasztás kizárja a biztosítási intézkedés elrendelését.¹⁴

2.1.2. A biztosítási intézkedés egyéb esetei¹⁵

Ezekben az esetekben még végrehajtandó határozat sem szükséges, a biztosítási intézkedés elrendeléséhez elégséges pusztán a perindítás és annak valószínűsítése, hogy a későbbi követelés kielégítése veszélyben van. Ennek indoka az, hogy a Vht. privilegizál néhány olyan jogviszonyt, amelynél a határozat hiánya is indokolttá vagy éppen szükségessé teszi az azonnali beavatkozást a későbbi sikeres végrehajtás érdekében.

A „keresetindítás”, álláspontom szerint a keresetlevél bírósághoz való benyújtását jelenti, tekintettel arra, hogy a pert a felperesnek az alperes ellen keresetlevéllel kell megindítania. A peres eljárás elsőfokú szakasza három létszakra tagolódik: perindítási szak, perfelvételi szak és érdemi tárgyalási szak. A perindítási szakban az eljárás a felperes és a bíróság közötti kétpólusú közjogi viszonnak minősül, melyben az eljárást megindító személy – anyagi jogának bírósági úton való érvényesítése érdekében – a bíróság elé terjeszti a jogvédelmi igényét, és a bíróság a perelőfeltételek fennállta szempontjából annak befogadhatóságát megvizsgálja, a szükséges intézkedéseket megteszi. Az ellenfél pozícióját betöltő, harmadik oldalon álló személy e körben nem kap szerepet.

Ennek megfelelően az eljárást kezdeményező fél eljárást megindító irata a peres eljárást megindító cselekmény. A per megindulása a – formailag és tartalmilag befogadott – eljárást megindító beadványnak az alperessel való közléséhez kapcsolódik és főszabály szerint ekkortól válik hárompólusúvá az eljárás.¹⁶

¹⁴ BH2002. 192.

¹⁵ Itt is kizárólag azon ügytípusokat tekintem át, ahol a fizetési meghagyásos eljárásban is felmerülhet a biztosítási intézkedés lehetősége.

¹⁶ WOPERA Zsuzsa (szerk.): Nagykomentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez, Wolters Kluwer, Budapest, 2023, 169. § (1).

Nyilván szükséges a keresetindításhoz, hogy a keresetlevelet a bíróság „befogadja”, azaz a bíróság ne utasítsa vissza a keresetlevelet.¹⁷

A fenti esetekben a biztosítási intézkedést az a bíróság rendeli el, amelynél a kereseti kérelmet benyújtották. A biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem tárgyában szükség esetén meghallgatást kell tartani. Ennek indoka, hogy még az elsőfokú eljárás sincs lefolytatva, így elképzelhető, hogy a biztosítási intézkedés elrendelésére jogosult bíróság még nem rendelkezik elegendő információval egy ilyen fontos döntés meghozatalához.

Tehát ezeknél a bíróság a peres iratokból tud tájékozódni, hogy meg tudja azt állapítani, hogy a Vht. szerinti jogviszony-e a követelés alapja. (Ez azért is fontos, mert egy fizetési meghagyásos eljárásban kizárólag a jogosult által megadott „kódok”, azaz az érvényesítendő jog alapján bírálhatja el a közjegyző, hogy fennállnak-e az elrendelés előfeltételei.)

A biztosítási intézkedés iránti kérelem önálló kérelem, arról a bíróságnak önálló, nemperes eljárásban kell döntenie, függetlenül attól, hogy a végrehajtást kérő két külön keresetlevélre hivatkozik. A biztosítási intézkedés végrehajtása önálló – nemperes – végrehajtási eljárás. A biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem a végrehajtási eljárás megindítása iránti illetékköteles beadvány, ezért a végrehajtást kérőnek a kérelem előterjesztésekor le kell rónia az eljárási illetéket.

A későbbi kielégítés veszélye abban az esetben áll fenn, ha valószínűsíthető, hogy az adósnak az eljárás befejezéséig nem lesz végrehajtás alá vonható vagyontárgya. Ennek megítélése során nem egy adott vagyontárgy értékesítésének lehetőségét, hanem az érvényesített követeléshez képest – objektív szempontok alapján – az adós teljes anyagi helyzetét kell vizsgálni.¹⁸

Ugyanakkor a hagyaték tárgyaival való felelősség az örökhagyó tartozásáért való korlátozott helytállási kötelezettséget, de nem elidegenítési tilalmat jelent. Az a lehetőség, hogy az örökös az ingatlanrészt elidegenítheti, pusztán annyit jelent, hogy az örökös a hagyatéki tartozásokért már nem a hagyaték tárgyával, hanem egyéb vagyonával felel, amely a hagyatéki tartozások későbbi kielégítésének veszélyeztetettségét önmagában nem valószínűsíti.¹⁹

17 Ld. Pp. 170 §

18 BDT2012. 2833.

19 BDT2016. 3454.

2.1.3. Házassági vagyoni jogi kereset

Polgári perben biztosítási intézkedés rendelhető el az olyan követelés érdekében, amely iránt belföldi bíróságnál házassági vagyoni jogi keresetet indítottak. Ezen pont alapján kizárólag akkor van helye biztosítási intézkedésnek, ha a per belföldi bíróságnál van folyamatban.

Házassági vagyoni jogi pernek minősülnek a biztosítási intézkedések meghozatala szempontjából a házastársi vagyontársaság megosztására és a különvagyoni vagyontárgyak kiadására irányuló perek, a közös-, illetőleg különvagyoni szerzésre alapított, tulajdonjog megállapítására indított perek, a házastársak lakáshasználatának a rendezésére, illetve az ilyen lakáshasználati jog ellenértékének a megállapítására indított perek, a házastársi vagyoni jogi szerződéssel kapcsolatban indított jogviták, továbbá a házastárs tartására vonatkozó igények iránti perek.

A hatályos szabályozás szerint a házasság felbontása iránti per és a házassági vagyoni jogi per egymástól szétválasztott eljárások, így a házassági vagyoni jogi pert kizárólag önállóan, a házassági perekről elkülönítetten lehet megindítani. Ez alól kivételt képeznek a házastársak lakáshasználatának a rendezésére, illetve az ilyen lakáshasználati jog ellenértékének a megállapítására indított perek, továbbá a házastárs tartására vonatkozó igények iránti kereseti kérelmek, melyek a házasság felbontására irányuló kereseti kérelemmel összekapcsolhatók.²⁰

Házassági vagyoni jogi keresettel összefüggő biztosítási intézkedés elrendelésének tehát nem feltétele, hogy a követelés létrejöttét, mennyiségét és lejártát közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat tartalmazza, elegendő az érvényesíteni kívánt követelés jogcíme²¹.

Annak ellenére, hogy a fizetési meghagyás iránti kérelem előterjesztésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél beadásának,²² maga a fizetési meghagyásról szóló törvény 31/E §-a zárja ki e körben biztosítási intézkedés

²⁰ Pp. 462. §

²¹ BDT2022. 4589.

²² Fmhtv. 22. §; BDT2011. 2586. I. A fizetési meghagyás kézbesítésének ugyanaz a hatálya, mint a keresetlevél kézbesítésének, a perindítás hatályai a fizetési meghagyás kézbesítésével beállnak.

elrendelését, amennyiben a házassági vagyoni jogi igényt fizetési meghagyásos eljárás útján érvényesítik.²³

2.1.4. *Szellemi alkotások védelme esetén*

Ugyancsak kizárt fizetési meghagyásos eljárásban szellemi alkotások védelme tárgyában biztosítási intézkedést kérni. Itt is az eljárás megindítása és tárgya alapján rendelhető el a biztosítási intézkedés polgári perben a szabadalom bitorlása, a használati mintaoltalom bitorlása, a mikroelektronikai félvezető termék topográfiájára vonatkozó oltalom bitorlása, a növényfajta-oltalom bitorlása, a védjegy bitorlása, a földrajzi árujelző-oltalom bitorlása, a formatervezési mintaoltalom bitorlása, a kiegészítő oltalmi tanúsítvány bitorlása, a szerzői jog megsértése, a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény 4. és 6. §-ában foglalt rendelkezések megsértése miatt az egyes konkrét esetekre irányadó külön törvényekben meghatározott feltételekkel.²⁴

Ugyancsak közös szabály, hogy kizárólag a belföldi bíróság előtti perekben lehet csak biztosítási intézkedést kérni.

A szerzői jog körébe eső biztosítási intézkedés szabályai csak a szerzői mű jogosulatlan felhasználójával szemben alkalmazhatók, abban az esetben, ha a mű felhasználása engedély nélkül történik, vagy a felhasználó a szerzőtől kapott engedélyt túllépi.

Ezért a biztosítási intézkedés kizárólag akkor alkalmazható, ha a bíróság ténylegesen az érvényesített jogot vizsgálja, mivel a felhasználási szerződés megszegése – a díj nem fizetése – önmagában csak díjazási jogvitát eredményez, de nem minősül egyúttal szerzői jogi jogsértésnek is. Ebben az esetben a biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem kapcsán azt kell vizsgálni, hogy a Vht. 187. § (1) bekezdés c) pont és a 185. § feltételei együttesen fennállnak-e.²⁵

23 Ez a gyakorlatban ritkán fordul elő, de nem elképzelhetetlen, amikor is a házassági vagyoni jogi igény kizárólag pénzkövetelésre, azaz pénz megfizetésére irányul.

24 Vht. 187. § (1) bekezdés b) pontja

25 BDT2012. 2815.

2.1.5. Közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat esetén

Itt is csak polgári perben lehet biztosítási intézkedést elrendelni, fizetési meghagyásos eljárásban nem. Ennek indoka, hogy itt nem a kereset jogcímének van jelentősége, hanem bármilyen egyéb kereset indítása alapján kérhető biztosítási intézkedés, amennyiben a követelés létrejöttét, mennyiségét és lejártát közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolta a kérelmező. A közokirat és a teljes bizonyító erejű magánokirat fogalmát a Pp. szabályozza.²⁶

Ezek konjunktív feltételek, amelyeket magával az okirattal kell igazolni. Konkrét eseti döntés értelmében ennek a követelménynek azonban kizárólag az olyan okirat felelhet meg, melyet a biztosítási intézkedés kötelezettje is aláírt, amennyiben az adós nem írta alá az okiratot, biztosítási intézkedés elrendelésére nincs jogi lehetőség.²⁷

Tekintettel arra, hogy a belföldi bíróságnál történt keresetindításon túl (ami alatt a fizetési meghagyásos eljárás megindítását is értjük) további feltétel, hogy a követelés létrejöttét, mennyiségét és lejártát közokirattal vagy teljes bizonyító erejű magánokirattal igazolták. Mivel pedig fizetési meghagyásos eljárásban kizárt a bizonyítás, a rendelkezés a közjegyzői eljárásban alkalmazhatatlan.²⁸

2.1.6. A tag mögöttes felelőssége esetén

Ha a közkereseti és a betéti társasággal szemben a követelés teljesítése érdekében végrehajtható okiratot állítottak ki, a közkereseti társaság tagjával és a betéti társaság beltágjával szemben az említett követelés érdekében biztosítási intézkedés rendelhető el.²⁹

A közkereseti társaság tagját, illetve a betéti társaság beltágját a társaság vagyონát nem fedező követelésekért fennálló mögöttes, de korlátlan helytállási

26 ld. Pp. 323.-325.§

27 BH1999. 314.

28 SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: *Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez*. 2024. szeptember 1. időállapotú 2025. évi Jogtár-formátumú kiadás ISBN 978-963-594-471-2.

29 Vht. 189 § (1)

kötelezettség terheli. Ennek folytán abban az esetben, ha az említett társasággal szemben a követelés teljesítése érdekében végrehajtható okiratot állítottak ki, a közkereseti társaság tagjával, betéti társaság beltagjával szemben az említett követelés érdekében biztosítási intézkedés rendelhető el.

Ennek indoka, hogy a Ptk. 3:139. §-a fenntartotta a közkereseti társaság tagjainak és a betéti társaság beltagjainak egyetemleges és mögöttes felelősségét, amikor kimondja, hogy a közkereseti társaság tagjai egyetemlegesen kötelesek helytállni a társaságnak a társasági vagyron által nem fedezett kötelezettségeiért. Annak ellenére, hogy a társaság tagjaival szemben a fenti helytállási kötelezettségük alapján perben állásuk esetén hozható marasztaló ítélet és vezethető végrehajtás, biztosítási intézkedés hozható.

A társaságba belépő tag a belépése előtt keletkezett társasági kötelezettségeikért a többi taggal azonos módon köteles helytállni. A tagok ezzel ellentétes megállapodása harmadik személyekkel szemben nem hatályos. Ebből következően a biztosítási intézkedés is bármelyik közkereseti társaság taggal, illetve betéti társasági beltaggal szemben elrendelhető.

Tehát biztosítási intézkedés elrendelését nem kell megelőznie a taggal szembeni perindításnak és annak sem, hogy a társasággal szemben a követelés végleg végrehajthatatlanná váljon.

A biztosítási intézkedés elrendelésének jogszerűségéhez nincs szükség a végrehajtás eredménytelenségének igazolására, elegendő valószínűsíteni a későbbi kielégítés veszélyeztetettségét, tehát nem követelhető meg a biztosítási intézkedés elrendeléséhez az egyenes adóssal szembeni végrehajtás eredménytelensége, illetve szünetelése.³⁰ Így például a biztosítási intézkedés elrendelését megalapozhatja az is, hogy ha az egyenes adós társasággal szemben a végrehajtási eljárás szünetelését a végrehajtó megállapította. A bírói gyakorlat szerint nyilvánvalóan eredménytelen a végrehajtás, ha az eljárás az adós lefoglalható vagyona hiányában szünetel, mivel a szünetelésnek ez az oka az adós oldalán felmerülő objektív körülmény, amely a végrehajtás eredményét megghiúsítja.³¹

30 BDT2010. 2306.: Elvi éllel deklarálta továbbá a hivatkozott eseti döntésben a Pécsi Ítéltábla, hogy a biztosítási intézkedés elrendelésének a mögöttes felelős taggal/bt.-beltaggal szemben – amennyiben a követelés későbbi kielégítése veszélyben van, s ezt a végrehajtást kérő valószínűsíti – akkor is helye van, ha az egyenes adóssal szemben a végrehajtási eljárás még nem fejeződött be.

31 Vht. 52–54. §-aihoz fűzött miniszteri indokolás.

Ugyanezt az elvet követte egy másik bírói döntés, mely egy már a hatályos jogból kivezetett azonnali beszédési megbízás esetében mondta ki, hogy nem tekinthető eredményesnek a pénzkövetelés végrehajtása iránti azonnali beszédési megbízás, amikor az adós a több mint egy éve fennálló tartozásából csak a tőketartozás elenyésző részét egyenlítette ki, a lejárt késedelmi kamat is jelentős összeget tesz ki. A végrehajtási lap kiállítási kérelem ilyen esetben megalapozott, függetlenül attól, hogy időközönként az adós bankszámlájáról kisebb összegeket eredménnyel emelnek le.³² A Vht. 189. § (1) bekezdése értelmében a végrehajtási lap kiállítása után a bíróság az adós beltagjával szemben biztosítási intézkedést rendelhet el.

Mint ahogy azt az EBH2000. 338. közzétett eseti döntésében a Kúria is megállapította, hogy a biztosítási intézkedés elrendelésének jogszerűségéhez nincs szükség a végrehajtás eredménytelenségének igazolására, elegendő valószínűsíteni a későbbi kielégítés veszélyeztetettségét, tehát nem követelhető meg a biztosítási intézkedés elrendeléséhez az egyenes adós társasággal szembeni végrehajtás eredménytelensége, illetve szünetelése.

Ennek megfelelően a végrehajtási eljárásban nincs helye kielégítési végrehajtás elrendelésének a mögöttes felelőssel szemben az egyenes adóssal szembeni végrehajtás eredménytelenségének megállapítása előtt, ez azonban nem akadályozza a biztosítási intézkedés meghozatalának.³³ Tehát amennyiben a közkereseti társaság tagjai, illetve a betéti társaság beltagja nem áll perben, a tagok saját vagyonára kielégítési végrehajtás a társaságot marasztaló ítélet alapján nem vezethető, viszont a biztosítási intézkedés iránti kérelem előterjeszthető.³⁴ A Vht. 189. § (1) bekezdés ugyanis csak azt a feltételt tűzi ki a beltaggal szembeni biztosítási intézkedés elrendelése körében, hogy a bt.-vel szemben a végrehajtási eljárás már meginduljon, ez a feltétel pedig nem tágható ki a tag perben állására, illetve vele szembeni marasztaló határozatra.³⁵

32 BDT2002. 728.

33 A BDT2002. 646. szám alatt közzétett eseti döntés úgy foglalt állást, hogy az említett tagok saját vagyonára kielégítési végrehajtás a társaságot marasztaló ítélet alapján nem vezethető, viszont a biztosítási intézkedés iránti kérelem előterjeszthető.

34 BDT2002. 646.

35 LUKÁCS Tamás – MARTONOVICS Bernadett – SCHADL György (szerk.): *Nagykommentár a végrehajtási törvényhez*, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2023.

A biztosítási intézkedés elrendelésére az a bíróság rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel, amely a társasággal szemben a végrehajtható okiratot kiállította. E körben már fizetési meghagyásos eljárásban is elrendelhető biztosítási intézkedés, melynek meghozatalára az a közjegyző rendelkezik kizárólag illetékességgel, aki a társasággal szemben a fizetési meghagyást kibocsátotta.

3. A biztosítási intézkedés elrendelésének eljárási szabályai

3.1. A biztosítási intézkedés elrendelésének soronkívülisége

A biztosítási intézkedés rendeltetése és megelőző jellege miatt is szükséges, hogy a bíróság soron kívül járjon el, a kérelem beékezését követően azonnal, de legfeljebb nyolc napon belül végzéssel kell határoznia. Ennek indoka, hogy a biztosítási intézkedés tárgyában az eljáró bíróság a lehető legrövidebb időn belül döntést hozzon.

A biztosítási intézkedés tárgyában hozott végzéssel szemben, mind a végrehajtást kérő, mind az adós fellebbezéssel élhet, azonban a fellebbezésnek a biztosítási intézkedés végrehajtására nincs halasztó hatálya, így a másodfokú eljárás esetleges elhúzódása a biztosítási intézkedés fogamatba vételét nem veszélyezteti.

3.2. A biztosítási intézkedés közlése

A biztosítási intézkedést elrendelő végzést haladéktalanul meg kell küldeni elektronikus úton a Végrehajtói Kar (MBVK) hivatali szervének és az ügy kiosztását követően az illetékes végrehajtónak.

A bíróság a biztosítási intézkedést elrendelő végzést kézbesítés útján közli a végrehajtást kérővel, továbbá ha az adós cég, egyúttal a nyilvántartó hatóságnak (Cégbíróságnak) is megküldi.³⁶

36 BDT2007. 1613. I. A pénzkövetelést biztosító üzletész lefoglalása esetén a cégbíróság a biztosítási intézkedést elrendelő bíróság értesítése, és nem a bírósági végrehajtó intézkedése folytán jegyzi be és teszi közzé a törvényben meghatározott adatokat. A biztosítási intézkedést elrendelő bíróságnak ezért a biztosítási intézkedés végrehajtása során nem a végrehajtót kell megkeresnie a szükséges intézkedések megtétele végett, hanem végzését – a peres felek részére történő kézbesítés mellett – közvetlenül a cégbíróságnak kell megküldenie a foglalás tényének a cégjegyzékbe történő bejegyzése végett.

A bíróság egyedül az ingatlan zárlatát elrendelő végzést küldi meg az adósnak is. Tehát az adósnak kizárólag abban az esetben kézbesíti az elrendelő fórum a biztosítási intézkedést, ha bíróság ingatlan zárlatát rendelte el. Ebben az esetben ugyanis az adós már nem tudja a vagyonát kimenteni, elrejtteni a biztosítási intézkedés előtt, mivel az ingatlan zárlatát az ingatlanügyi-hatóság bejegyezte az ingatlan-nyilvántartásba.

Amennyiben a bíróság a biztosítási intézkedést elrendelő végzést közvetlenül küldené meg (kézbesítené) az adós számára, az ingatlan zárlatán kívül bármely biztosítási intézkedésnél előfordulhat, hogy az adós „vagyonkimentésbe” kezdjen. Ezért a végzést az adós részére a végrehajtó fogja kézbesíteni.

Mint ahogy azt a Kúria is megállapította közzétett eseti döntésében a biztosítási intézkedés elrendelése olyan soron kívüli eljárást igénylő bírói intézkedés eredményeként hozott határozat, amelynek kézbesítéséről a törvény külön – a Pp. általános szabályaitól eltérően – rendelkezik. A pénzkövetelés biztosítását elrendelő végzést az adósnak nem kell kézbesíteni, azt az eljáró végrehajtó személyesen adja át a részére. A biztosítási intézkedés rendeltetéséből következően nem rendelkezik a végrehajtási törvény arról, hogy a biztosítási intézkedés elrendelése előtt az érdekelt feleket, illetőleg az adóst meg kell hallgatni.³⁷

Sőt, még a biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelmet tartalmazó keresetlevelet sem kell a biztosítási intézkedésről rendelkező végzés előtt az alperesnek megküldeni, az nem is célszerű.³⁸

3.3. A végrehajtó feladatai a biztosítási intézkedés kézhezvételét követően

A végrehajtó a biztosítási intézkedést elrendelő végzés kézhezvétele után soron kívül jár el, mivel haladéktalanul felhívja a végrehajtást kérőt az előleg rövid határidő alatt történő megfizetésére, a díjelőleg beérkezése után a biztosítási intézkedés végrehajtását haladéktalanul megkezdi.

37 BH2003. 462.

38 BDT2005. 1116.

A „haladéktalan” felhívás értelmezése a gyakorlatban a kézhezvétel napját, illetve az azt követő munkanapot, a rövid határidő pedig néhány napot jelent.

Amennyiben a végrehajtást kérő a felhívásban foglalt fizetési kötelezettségét teljesítette, a végrehajtó haladéktalanul intézkedik a biztosítási intézkedés végrehajtása iránt. A rövid határidőn belüli költségek előlegezése a végrehajtást kérőnek is érdeke, hiszen csak annak a beérkezését követően tudja a végrehajtó megkezdeni a biztosítási intézkedés végrehajtásának a foganatosítását. Amennyiben az előleget a végrehajtást kérő nem fizeti meg, úgy az eljárás szünetel.

3.4. A biztosítási intézkedés költsége fizetési meghagyásos eljárásban

Amennyiben közjegyző fizetési meghagyásos eljárásban rendeli el a biztosítása intézkedést, a biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem előterjesztéséért a MOKK részére – a MOKK rendszere üzemeltetési költségeinek, valamint a közjegyzők munkadíjának és költségeinek fedezése érdekében – díjat kell fizetni, melynek mértéke a díjalap 1%-a, de legalább 12 000 forint, legfeljebb 30 000 forint.

A díjat a biztosítási intézkedést kérő előlegezi és a biztosítási intézkedés elrendelése esetén – ha a Vht. 201. és 201/A. § eltérően nem rendelkezik – az adós, minden más esetben a végrehajtást kérő viseli. A díjat végrehajtási költségként kell behajtani. A végrehajtás, valamint a biztosítási intézkedés elrendelése iránti kérelem előterjesztéséért további díj és illeték – ide nem értve a jogorvoslati eljárás illetékét – nem számítható fel. A díj előlegezése alól³⁹ költségkedvezmény igényelhető.

Biztosítási intézkedés végrehajtása esetén a végrehajtót eljárása kezdetén előlegként a teljes munkadíjnak és a várhatóan felmerülő készkiadásnak, illetőleg költségátalánynak megfelelő összeg illeti meg, míg kielégítési végrehajtás során bekérhető előleg pénzkövetelés behajtása esetén – főszabály szerint – a pénzfizetésre irányuló végrehajtási eljárásban a munkadíj 50 százaléka és a költségátalány 35 százaléka csupán.⁴⁰

39 A fizetési meghagyásos eljárásban a 2009. évi L. törvény rendelkezései az irányadóak.

40 A bírósági végrehajtói díjszabásról szóló 8/2021. (X. 29.) SZTFH rendelet 18. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

Ez azonban nem jár azzal, hogy a végrehajtónak kétszeres díjat kell fizetni, tekintettel arra, hogy a biztosítási intézkedés végrehajtásáért megfizetett munkadíj és költségátalány összegét be kell számítani a kielégítési végrehajtás lefolytatásáért megfizetendő költség összegébe.⁴¹

4. A biztosítási intézkedés fajtái

4.1. A biztosítási intézkedések fajtái

A biztosítási intézkedésként pénzkövetelés biztosítását és a meghatározott dolog zárlatát lehet elrendelni.

A pénzkövetelés biztosítása intézkedés a jogosult pénzkövetelésének a kielégítéséhez szükséges vagyoni fedezetet kívánja biztosítani, pénzen és egyéb vagyontárgyon, azonban a biztosítási intézkedés összege nem haladhatja meg az érvényesített követelés összegét.

A zárlat célja pedig, hogy azon vagyontárgy (ingóság, vagy ingatlan), amelyre a jogosultnak igénye van, megmaradjon és a kielégítési végrehajtás során azt a jogosult birtokába lehessen bocsátani. A zárlat bármely olyan dolgon fennállhat, amely a kereseti kérelem tárgya, így lehet például társasági részesedés, értékpapír, gépjármű vagy ingatlan, a lényeg az, hogy a per tárgya legyen a „dolog”, azaz annak a tulajdonjoga vagy más olyan jogi igénye (például ingóságon fennálló haszonélvezeti jog), amely az ingatlan vagy ingóság elidegenítésével megszűnne.

Az, hogy egy perben, vagy egyéb eljárásban a végrehajtást kérő milyen biztosítási intézkedés meghozatalát kérelmezi, az az érvényesített kereseti kérelemtől függ, így amennyiben a per pénz megfizetésére irányul, biztosítási intézkedésként kizárólag pénzkövetelés biztosítása rendelhető el, ha a per tárgya egy ingatlan tulajdonjoga, csak a meghatározott ingatlan zárlata képzelhető el biztosítási intézkedésként.⁴²

⁴¹ Vht. 190. § (4) bekezdése

⁴² BDT2002. 727. Biztosítási intézkedésként ingatlan (vagy más konkrét vagyontárgy) zárlata csak akkor rendelhető el, ha a per tárgya maga a dolog. Pénzkövetelésre irányuló peres eljárásban biztosítási intézkedésként csak a Vht. 185. § szerinti pénzkövetelés biztosítása kérhető.

Fizetési meghagyásos eljárásban – tekintettel arra, hogy a fizetési meghagyásos eljárásban kizárólag pénzkövetelést lehet érvényesíteni- biztosítási intézkedésként is csak pénzkövetelés biztosítása kérhető.

A pénzkövetelés biztosításánál a kereseti kérelemnek azért is van nagy jelentősége, mert a pénzkövetelés biztosítási intézkedéssel érintett összege nem haladhatja meg a kereseti kérelem összegét, és nem irányulhat a per-költség biztosítására sem.⁴³

Az egységes bírói gyakorlat szerint nem vonható egybe a biztosítási intézkedés két fajtája, és nem választható a biztosítási intézkedés módja.

Ezt támasztja alá a BH2003. 463. számú közzétett eseti döntés is, mely esetben az elsőfokú bíróság nem jogerős ítélete pénzbeli marasztalást tartalmaz, ezért kizárólag pénzkövetelés biztosítására nyílna lehetőség, a felperesek viszont az alperes két ingatlana zárlatát kérte. Mivel a felperes kifejezetten a perrel érintett ingatlanok zárlatát kérte, erre azonban nincsen lehetőség, kizárólag pénzkövetelés biztosítására nyílna lehetőség, az ingatlanokra vonatkozó ítéleti rendelkezés hiányában az előfeltételek fennállása esetén sem rendelhető el azok zárlata. (Legf. Bír. Pf. I/A. 25.112/2002.)

A bírói joggyakorlat egységességére számos példát találhatunk, és megállapíthatjuk, hogy legalább másodfokon e körben teljesen egyértelmű a joggyakorlat. Így például az egyik eseti döntés szerint pénzbeli marasztalás iránt indított kereset esetén a biztosítási intézkedés elrendelése a kereseti kérelemben meghatározott összegű pénzkövetelés biztosítására irányulhat, másra nem.⁴⁴

Egy másik eseti döntés ugyancsak rögzíti, ha a felperes keresete nem a zár alá venni kért ingatlan tulajdonjogára vagy annak használatára, birtoklására, hanem pénzkövetelés megfizetésére irányul, az előfeltételek fennállása esetén sem rendelhető el az ingatlan zárlata.⁴⁵

43 BH2001. 127. A perköltség-követelést, mint pénzkövetelést nem lehet zárlattal biztosítani.

44 BDT2011. 2395.

45 BH2005. 60.

4.2. Pénzkövetelés biztosítása

A biztosítási intézkedés ezen fajtája, a jogosult pénzkövetelésének a kielégítéséhez szükséges vagyoni fedezetet kívánja biztosítani, mely első körben ténylegesen az adós pénzeszközeire irányul. Azonban, mint ahogy később láthatjuk, a pénzkövetelés végrehajtása is átfordulhat az adós egyéb vagyóra irányuló végrehajtássá, bár ebben az esetben a végrehajtás a foglalással véget ér.

Tekintettel arra, hogy a biztosítási intézkedésről meghozott végzés a Pp. általános szabályai szerinti kézbesítése az adósnak a legtöbb esetben éppen a biztosítási intézkedés sikerét veszélyeztetné, ezért a pénzkövetelés biztosítását elrendelő végzést a végrehajtó a helyszínen adja át az adósnak és felhívja őt, hogy a biztosítandó összeget azonnal fizesse ki a végrehajtó kezéhez. Ha az adós ennek nem tett eleget, a végrehajtó az általános szabályok szerint, mint a kielégítési végrehajtásnál megkezdí az adós vagyontárgyainak lefoglalását.

Ez a foglalás megegyezik az általános szabályok szerinti ingófoglalással, azonban eltérően a kielégítési végrehajtástól, munkabér kizárólag abban az esetben tiltható le, ha az adós a biztosítandó összeg fedezetéül szolgáló, végrehajtás alá vonható más vagyontárgya nincs.⁴⁶

Lehetőség van az adós távollétében történő végrehajtói eljárásra is, ez nem akadály a imént tárgyalt, ingóságok lefoglalására irányuló végrehajtási cselekményeknek sem. A végrehajtó ebben az esetben is megtekintheti és átvizsgálhatja az adós lakását, egyéb helyiségét, bármely vagyontárgyat és gazdasági tevékenységével kapcsolatos iratait. Nincs akadály annak sem, hogy a végrehajtó szükség esetén az adós lezárt lakását, a tartózkodási helyéül szolgáló vagy egyéb helyiségét, a hozzájuk vezető bejáratot, továbbá az adós bútorát vagy más ingóságát felnyissa.

46 A Vht. 7. § (1) bekezdésére való utalás egyértelművé teszi, hogy ebben az esetben sem csak munkabéréről, hanem az illetményről, a munkadíjról, a munkaviszonyon, közfoglalkoztatási jogviszonyon, munkaviszony jellegű szövetkezeti jogviszonyon, közszolgálati, kormányzati szolgálati és közalkalmazotti jogviszonyon, szolgálati viszonyon, rendvédelmi igazgatási szolgálati jogviszonyon, honvédelmi alkalmazotti jogviszonyon, társadalombiztosítási jogviszonyon alapuló járandóságról, valamint a munkából eredő egyéb rendszeres, időszakonként visszatérően kapott díjazásáról, juttatásról is rendelkezik a törvény, így a feltételek fennállása esetén e körben a megjelölt díjazások is letilthatók.

Ha az adós nincs jelen a végrehajtási cselekménynél, úgy a végrehajtó a foglalásról szóló jegyzőkönyv másolatát, valamint a biztosítási intézkedést elrendelő végzést postán kézbesíti az adós részére, nem lehet tehát a postaládába bedobva otthagyni vagy az ajtóra kifüggeszteni.

A szabályszerű postai kézbesítésre azért van szükség, mert az adósnak az átvételtől, azaz a határozat közlésétől kezdődően nyílik meg a fellebbezési joga nemcsak a foglalással, hanem a biztosítási intézkedés elrendelésével szemben is, amelyről eddig nem, csak a postai kézbesítés folytán szerezhett tudomást.

Az arányosság és fokozatosság elvének betartása mellett a végrehajtó lefoglalhatja az adós ingatlanát is.⁴⁷ Az ingatlan lefoglalása végett a végrehajtó haladéktalanul felhívja az ingatlanügyi hatóságot, hogy a pénzkövetelés biztosítására irányuló végrehajtási jogot jegyezze be az ingatlan-nyilvántartásba, és a végrehajtási jog bejegyzésével kapcsolatos határozatának megküldésével együtt tájékoztassa a végrehajtót azoknak a nevről és lakóhelyéről, székhelyéről, akiknek az ingatlanra vonatkozóan az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett joguk van, valamint a lefoglalt ingatlant érintően a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett földhasználat jogcíméről és időtartamáról. A foglalás a végrehajtási jog bejegyzésével valósul meg. Az ingatlanügyi hatóság a végrehajtási jog bejegyzéséről szóló határozatát a végrehajtónak, a feleknek és azoknak kézbesíti, akiknek az ingatlanra vonatkozóan az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett joguk van.⁴⁸

Még a végrehajtható okirat kézbesítése előtt, a végrehajtó a követelés biztosítása érdekében felhívja az adóst megillető összeget kezelő pénzforgalmi szolgáltatót, hogy a biztosítandó összeget és az eljárás költségeinek fedezésére szolgáló összeget a számláról sem az adós, sem más javára ne fizesse ki, ha pedig a számla egyenlege nem éri el a biztosítandó összeget, a jövőbeni befizetések tekintetében is hasonlóan járjon el (zárolás iránti végrehajtói felhívás).

A zárolás iránti végrehajtói felhívás teljesítéséből adódó intézkedéseket a pénzforgalmi szolgáltató köteles haladéktalanul megkezdeni és a fizetési meg-

47 Lásd: Vht. 7. §-át

48 A BH1995. 48. számú eseti döntés szerint a biztosítási intézkedés az adós ingatlanára – az egyéb feltételek fennállása esetén – akkor is elrendelhető, ha az adós az ingatlan eladására vonatkozólag szerződést kötött, de az elővásárlásra jogosult e jogának gyakorlásáról még nem nyilatkozott, és a vevő tulajdonjogának bejegyzése az ingatlan-nyilvántartásba nem történt meg, mivel a foglalás pillanatában nincs olyan jogilag releváns körülmény, ami az ingatlan lefoglalását akadályozná.

bízások teljesítésére a pénzforgalomról szóló törvényben meghatározott határidők szerint teljesíteni. A zárolás iránti végrehajtói felhívás teljesítése – a hatósági átutalás és az átutalási végzés kivételével – megelőzi az egyéb fizetési megbízások teljesítését. A hatósági átutalási megbízással, átutalási végzéssel és zárolás iránti másik végrehajtói felhívással való viszonyában pedig a teljesítés sorrendjét a pénzforgalmi szolgáltató általi átvétel időpontja határozza meg.

A pénzügyi fedezet hiánya miatt részben vagy egészben nem teljesíthető hatósági átutalást és átutalási végzésen alapuló átutalást a kedvezményezett azonnali visszaküldést kérő rendelkezése hiányában a teljesítéshez szükséges fedezet biztosításáig – legfeljebb azonban harmincöt napig – a pénzforgalmi szolgáltató sorba állítja.

A pénzforgalmi szolgáltató a felhívás kézhezvételétől számított 8 napon belül tájékoztatja a végrehajtót arról, hogy az intézkedést milyen összegre tudta foganatosítani, ezt követően az adós vagyontárgyai csak a fennmaradó követelés erejéig foglalhatók le. A felhívást követő későbbi befizetések tekintetében is hasonlóan kell eljárni.

A fizetési számlán elhelyezett összegre vonatkozó mentességi szabályokat a biztosítási intézkedés esetén is alkalmazni kell.

A végrehajtó a lefoglalt vagyontárgyat a foglalás alól feloldja, ha az adós a foglalás után kifizette a biztosítandó összeget, vagy a számlájára, betétjére a pénzforgalmi szolgáltatónak kiadott felhívás teljesítésével a követelés fedezete biztosítva van, vagy a végrehajtást kérő a romlandó dolog értékesítésének költségét nem előlegezte.

A pénzkövetelés biztosításának egyik különleges formája a gazdálkodó szervezettel⁴⁹ szembeni pénzkövetelés biztosítása. Azért különleges, mert

49 A Pp. 7. § 6. pontja alapján – mely alkalmazását a Vht. 9. §-a szerinti visszautaló szabály engedi – gazdálkodó szervezet: a gazdasági társaság, az európai részvénytársaság, az egyesülés, az európai gazdasági egyesülés, az európai területi társulás, a szövetkezet, a lakásszövetkezet, az európai szövetkezet, a vízgazdálkodási társulat, az erdőbirtokossági társulat, a külföldi székhelyű vállalat magyarországi fióktelepe, az állami vállalat, az egyéb állami gazdálkodó szerv, az egyes jogi személyek vállalata, a közös vállalat, a végrehajtói iroda, a közjegyzői iroda, az ügyvédi iroda, a szabadalmi ügyvivői iroda, az önkéntes kölcsönös biztosító pénztár, a magánnyugdíjpénztár, az egyéni cég, továbbá az egyéni vállalkozó, emellett gazdálkodó tevékenységével összefüggő polgári jogi kapcsolataiban az állam, a helyi önkormányzat, a költségvetési szerv, jogszabály alapján a költségvetési szervek gazdálkodására vonatkozó szabályokat alkalmazó egyéb jogi személy, az egyesület, a köztestület, valamint az alapítvány.

nemcsak a gazdálkodó szervezet jelenkori vagyonára, hanem a jövőben a gazdálkodó szervezet tulajdonába kerülő vagyontárgyakra is kiterjed a biztosításai intézkedés hatálya.

A jogosult két esetben veheti igénybe ezt a különleges intézkedést. Egyrészt, ha a kérelmező nem a pénzkövetelés biztosításának előbb ismertetett, általános eljárási rendjét kívánja igénybe venni, azaz az eljárás megindítása-kor rögtön kezdeményezi a jövőbeni zár alá vételt is.

Másrészt, amennyiben a pénzkövetelés biztosítása során a gazdálkodó szervezet végrehajtás alá vont vagyontárgyai nem fedezik a teljes követelést. Ebben az esetben a bíróság a biztosítási intézkedést a követelésnek a pénzkövetelés biztosítása során végrehajtás alá vont vagyontárgyakkal nem fedezett részének biztosítására rendeli el, és az az adós jövőbeni vagyontárgyainak elidegenítésére vonatkozik.

A biztosítási intézkedést elrendelő végzést a végrehajtó a helyszínen átadja az adós képviselőjének, és felhívja őt, hogy a biztosítandó összeget azonnal fizesse ki a végrehajtó kezéhez. Ha az adós a kért összeget kifizette, a végrehajtó ezt jelenti a bíróságnak. A további eljárásra az általános – pénzkövetelés biztosítására vonatkozó – szabályokat kell alkalmazni.

Az eljárás különlegessége akkor jelentkezik, ha az adós nem (tudja) kifizetni a biztosított összeget. Ebben az esetben a bíróság a biztosítási intézkedést a követelés azon része tekintetében rendeli el, amely a pénzkövetelés biztosítása során végrehajtás alá vont vagyontárgyakkal nem jutott fedezet-hez, és a biztosítási intézkedés az adós jövőbeni vagyontárgyainak az elidegenítésére vonatkozik.

Amennyiben az adós a biztosított összeget nem fizette ki, a biztosítási intézkedés hatálya alatt a gazdálkodó szervezet vagyontárgyának elidegenítése – a gazdálkodó szervezet tevékenységével összefüggő, a rendes gazdálkodás körébe tartozó szokásos forgalmi ügyletek⁵⁰ kivételével – csak független könyvvizsgáló olyan nyilatkozata alapján történhet, amely szerint a jogügylet nem veszélyezteti a követelés későbbi kielégítését.

50 Azt, hogy mit jelent a rendes gazdálkodás köre nincs meghatározva sem a Vht.-ben, sem a Ptk.-ban, így a konkrét vagyon, vagyontárgy, illetve az eset összes körülményeire tekintettel, a könyvvizsgáló mérlegelése alapján lehet eldönteni, hogy mi tartozik ide, mely mérlegelés a független könyvvizsgáló felelőssége.

Pénzkövetelés biztosítása esetén a foglalási cselekmények a foglalással, zár alá vétellel, követelés lefoglalása és munkabér letiltása esetén a végrehajtói letéti számlára történő befizetéssel, továbbá a pénzforgalmi szolgáltatóhoz intézett felhívás kiadásával befejeződnek. A lefoglalt romlandó dolgot ilyenkor is értékesíteni kell.

Az adóstól átvett, illetőleg az eljárás során befolyt összeget a végrehajtást kérő részére nem lehet kiutalni, azt a végrehajtói letéti számlán kell kezelni, kiutalásáról csak az esetlegesen később elrendelendő kielégítési végrehajtás keretében lesz csak lehetőség.

5. A biztosítási intézkedés megszűnése

A biztosítási intézkedés hatálya addig tart, amíg a biztosítandó követelés teljesítése érdekében a kielégítési végrehajtást nem rendelték el, illetőleg amíg a bíróság a biztosítási intézkedést nem szüntette meg.

A biztosítási intézkedés végrehajtása során elvégzett foglalás hatálya kiterjed a követelés teljesítése érdekében elrendelt kielégítési végrehajtásra is.

A bíróság a biztosítási intézkedést megszünteti, ha a végrehajtást kérő követelése iránti eljárás az adós marasztalása nélkül ért véget. Ilyenkor a végrehajtást kérő viseli a biztosítási intézkedéssel felmerült költséget.

Ha a végrehajtást kérő követelése iránti eljárás csak részben vezetett eredményre, az adós csak a marasztalással arányos, kisebb végrehajtási költséget köteles viselni.

Ezek a rendelkezések a zárgondnok költségének és díjának viselésére is irányadó.

A végrehajtást kérő köteles megtéríteni azt a kárt, amelyet a biztosítási intézkedés rosszhiszemű kérésével az adós okozott.

Ha a végrehajtást kérő követelése iránti eljárás az adós marasztalásával ért véget, de a jogosult a követelés kielégítése iránti végrehajtási kérelmet a végrehajtás általános feltételei együttes bekövetkeztének időpontjától számított 3 hónapon belül nem terjesztette elő, e határidő lejártá után az adós kérelmet terjeszthet elő a bíróságnál a biztosítási intézkedés

megszüntetése iránt. A bíróság a kérelem előterjesztéséről tájékoztatja a végrehajtást kérőt, és felhívja őt, hogy a követelése kielégítése iránti végrehajtási kérelmet 30 napon belül terjessze elő az illetékes bíróságnál. Ha a végrehajtást kérő ennek nem tett eleget, a bíróság a biztosítási intézkedést megszünteti. A 30 napos határidő elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye.

Amennyiben a bíróság a biztosítási intézkedést azért szüntette meg, mert a végrehajtást kérő követelése iránti eljárás az adós marasztalása nélkül ért véget, a biztosítási intézkedéssel felmerült költség megtérítésére – ideértve a zárgondnok díját és költségét – a végrehajtást kérőt kötelezi.

A fizetési meghagyásos eljárás során elrendelt biztosítási intézkedést a fizetési meghagyásos eljárás perré alakulása esetén a fél kérelmére a per-bíróság a kérelem beérkezésétől számított 8 napon belül felülvizsgálja, és ennek eredményeként a biztosítási intézkedés hatályát fenntartja vagy azt megszünteti.

6. Van-e helye a biztosítási intézkedésnek a fizetési meghagyásos eljárásban?

A közjegyzői hatáskörbe tartozó fizetési meghagyásos eljárásban indokolt-e a biztosítási intézkedés meghozatala?

A fizetési meghagyásos eljárás a közjegyző hatáskörébe tartozó nemperes eljárás. A közjegyző az állam igazságszolgáltató tevékenység részeként jogszolgáltató tevékenységet végeznek⁵¹, tevékenységük során közhatalmat gyakorolnak⁵², valamennyi hatáskörük nemperes eljárás.

A közjegyzői tevékenység célja egyértelműen a jogviták megelőzése és / vagy elkerülése, ezáltal pedig a bíróságok munkaterhének csökkentése.⁵³

51 A közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény 1 § (4) bek. Ld. bővebben: TÓTH Ádám (2013): A közjegyzői nemperes eljárások. Alapvetés. In VARGA István (szerk.): *A polgári nemperes eljárások joga*. Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. 698–699.

52 Lásd bővebben PACZOLAY Péter: *A közjegyzők és a közhatalom*; *Közjegyzők Közlönye*, 2013/1., 4–15. o. .

53 PULINKA Mihály – TÓTH Ádám: *A közjegyzők, mint a jogbiztonság belgái. A közjegyzők „szerepe” a devizahitelezésben*. In *Acta Humana* 2017/4 86.

Magyarországon a közjegyzőnek minden hatásköre a bíróságtól átvett hatáskör⁵⁴

Ezen alapvetések igaznak bizonyulnak azon végrehajtási eljárásokban is, amelyekben a közjegyző, mint végrehajtást elrendelő fórum játszik szerepet.

Ma már a közjegyző által elrendelt végrehajtási ügyek vannak többségben, így ez lett a tipikus eljárás, nem pedig a bíróság által elrendelt végrehajtás.⁵⁵

Indokolt ezt azért is előre rögzíteni, mert a közjegyző által elrendelhető végrehajtási eljárások többsége a jogerős fizetési meghagyás alapján kiállított végrehajtási lapon, amely kiállításának részletes szabályait a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvény (a továbbiakban: Fmhtv.) tartalmazza, bár az az alapján elrendelt végrehajtás során már a Vht. rendelkezései az irányadók.

A közjegyző a végrehajtások közül kizárólag a bírósági végrehajtásban jár el, sem az ún. közvetlen, sem a közigazgatási végrehajtásban nem játszik szerepet. Azokban a végrehajtási eljárásokban, ahol a közjegyző a végrehajtást elrendelő fórum, a végrehajtási eljárás szükségképpen résztvevője a végrehajtó is, mivel a közjegyző nem állíthat ki olyan végrehajtható okiratot, mint például a közvetlen bírósági letiltás⁵⁶, a közvetlen bírósági felhívás⁵⁷ és az átutalási végzés⁵⁸, amelyben az elrendelő fórum a végrehajtót „kihagyva” közvetlenül keresi meg az adós munkáltatóját vagy pénzügyintézetét a letiltás foganatosítása érdekében.

Hasonlóan a többi közjegyzői nemperes eljáráshoz, a bírósági végrehajtási eljárásban is a közjegyző eljárása - mint polgári nemperes eljárás - a bíróság eljárásával azonos hatályú. A közjegyző által hozott határozat a járásbíró határozatával azonos hatályú.

54 PARTI Tamás – SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf – SZÓCS Tibor (2014): *Végrehajtási záradék kiállítás a fogyasztóval szemben – egy előzetes döntéshozatali kérelem margójára*. Magyar Jog, 61. évf. 7–8. sz. 407–416., 408.

55 SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: *Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló törvényhez*. 2. átdolgozott kiadás, Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2020. 406.

56 Ld. Vht. 24.§-27.§

57 Ld. Vht. 28.§

58 Ld. Vht. 80.§-81.§

A közjegyző eljárása a végrehajtás elrendelésére korlátozódik, a végrehajtás foganatosításában nem vesz részt, az továbbra is bírói hatáskör maradt.

E rövid alapvetések után szükségeszerű kiemelni, hogy a fizetési meghagyásos eljárás egy formalizált eljárás, főszabályként a jogosult formanyomtatványon nyújtja be a kérelmét, és igen rövid (általában 3 munkanap) határidőn belül a közjegyzőnek a vizsgálatot követően meg kell hoznia a határozatát, azaz a fizetési meghagyást. A fizetési meghagyás kibocsátásakor a közjegyző nem vizsgálja a követelés jogalapját és összezszerúságát, pusztán azt, hogy a fizetési meghagyás iránti kérelem megfelel-e a jogszabályoknak.

A fizetési meghagyásos eljárásban a kérelemhez – a költségkedvezmény iránti kérelem kivételével – nem lehet mellékletet sem csatolni. A Vht. 185.§ szerint akkor lehet biztosítási intézkedést elrendelni, ha a végrehajtást kérő valószínűsítette, hogy a követelés későbbi kielégítése veszélyben van. Egy olyan eljárásban, ahol nem lehet mellékletet csatolni, ez eleve nehézségbe ütközik.⁵⁹

Biztosítási intézkedést alapvetően akkor lehet elrendelni, ha a követelésről már határozatot hoztak, csak az még nem jogerős vagy nem telt le a teljesítési határidő (Vht. 186.§) és ha nincs még határozat, de olyan követelés az eljárás tárgya, amelynek létrejöttét, mennyiségét, lejárátát köz- vagy teljes bizonyító erejű magánokirat igazolja, vagy a követelés jogcíme indokolja a biztosítási intézkedés elrendelését.

A Vht. 186. § (1) bekezdés b) pontja azért nem adhat alapot a biztosítási intézkedés elrendelésére, mert a fizetési meghagyás teljesítési határidejének utolsó napja a jogerő beállta előtti nap.⁶⁰

A fizetési meghagyással érvényesített követeléseknél a közjegyző nem bírálja el a követelést, a jogosult pedig a melléklet csatolás tilalma miatt nem is igazolhatja a követelése fennállását, a közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat meglétét.

59 Fmhtv. 10. § (3) A költségkedvezmény iránti kérelem, az igazolási kérelem, a kézbesítési kifogás, részletfizetés és fizetésre halasztás engedélyezése iránti kérelem, valamint a félbeszakadással összefüggő beadványok kivételével – ha e törvény vagy e törvény felhatalmazása alapján az igazságügyért felelős miniszter rendeletében másként nem rendelkezik – a beadványokhoz mellékleteket csatolni nem lehet.

60 Fmhtv. 27. § (1) bekezdés c) pont.

Tehát ha egy követelést per helyett fizetési meghagyással érvényesítenek, akkor sokkal könnyebben (gyakorlatilag bementésre) lehet(ne) biztosítási végrehajtást vezetetni a kötelezett vagyonára, amellyel a kötelezett hátrányos helyzetbe kerül.

Álláspontom szerint a fizetési meghagyás kibocsátása előtt a közjegyzőnek nincs lehetősége a jogviszony tárgya, vagy a követelésekésőbbi kielégítésének a veszélyeztetettsége miatt biztosítási intézkedést elrendelni, a fizetési meghagyásos eljárás korlátozott eljárási lehetőségeire tekintettel.

A fizetési meghagyás kibocsátása, de még jogerőre emelkedése előtt pedig szintén nehézségbe ütközik a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetettségének a valószínűsítése, annál is inkább, mert e körben is kizárt írásbeli mellékletek csatolása.

A bírósági eljárásban egy ilyen határozat meghozatalát a peres eljárásban egy olyan eljárás előzi meg, ahol a felek rendelkezésére áll a teljes Pp. bizonyítási eszköztár. A bíró a felek által rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján mind a követelés megalapozottságára, mind a követelés összecszerülésére releváns információkkal rendelkezik.

A közjegyző előtti fizetési meghagyásos eljárásban rendelkezésre áll egy biztosítási intézkedés elrendelésére irányuló kérelem, ami valójában egy formanyomtatvány, ahol a megjegyzés rovat tartalmazza a jogosult nyilatkozatait és álláspontját. Másik fél álláspontját nemhogy a biztosítási intézkedés alaposságáról, hanem magáról a követelésről sem ismerjük.

Ezért hibás volt a jogalkotói szándék, amikor ezt a peres eljárásra modellezett jogintézményt közjegyzői hatáskörbe utalta.

E mellett a statisztikai adatok is azt támasztják alá, hogy a fizetési meghagyásos eljárásokban elhanyagolható a biztosítási intézkedési kérelmek, és az elrendelt biztosítási intézkedések száma.

Az évente 3-400.000 fizetési meghagyásból 2020. évben 29 biztosítási intézkedés iránti kérelemből 14 esetben rendelték el biztosítási intézkedést, 2021. évben 36 kérelemből 23-at, 2022. évben 36 kérelemből 20-at, 2023. évben 42 kérelemből 25 esetben és 2024. évben 46 kérelem alapján 35 esetben.⁶¹

61 MOKK statisztikai adatszolgáltatása.

Ha egy jogintézményt ennyire nem vesznek igénybe, akkor álláspontom szerint nincs létjogosultsága, az kiüresedett.

Itt hívnám fel a figyelmet arra is, hogy a fizetési meghagyás kibocsátása még nem keletkeztet anyagi jogerő hatású határozatot, mivel a fizetési meghagyással szemben 15 napon ellentmondás benyújtásának van helye. Az ellentmondás benyújtásával a fizetési meghagyás hatályát veszti. Az Fmhtv. 36. § (4) bekezdésére, valamint a 2/2009. Polgári jogegységi határozat 1. pont f) alpontjára (azóta az új Pp.-ben már kodifikált 182. § (3) bekezdés) tekintettel a határidőben érkezett ellentmondás folytán, a kibocsátott fizetési meghagyás már hatályát veszti.

Ezért álláspontom szerint az igénylőnek kellene eldönteni, hogy a kötelezettel szemben pert indít, és a perbíróság a keresetlevél (vagy a kontradiktórikus eljárásban meghozott ítélet) alapján – szinte teljes képet kapva a felek közötti jogvitáról- kerül abba a helyzetbe, hogy biztosítási intézkedést hozhat, vagy egy egyszerűbb sommás eljárásban, a fizetési meghagyásos eljárásban biztosítási intézkedés nélkül juthat a jogosult egy anyagi jogerő hatással rendelkező határozathoz.

A nemperes eljárás sajátosságai miatt szerintem nem illeszthető megfelelőn a közjegyzői hatáskörbe a fizetési meghagyásos eljárásban a biztosítási intézkedés és a legjobb tudás, a legkörülményesebb eljárás mellett sem lehet megalapozott döntést hozni.

7. Összegzés

Álláspontom szerint a biztosítási intézkedés a peres eljárásokban mindenféleképpen egy előremutató, és a jogosultak követelésének a kielégítését hatékonyan szolgáló intézmény.

Bár erre irányuló statisztikai adatokkal nem rendelkezem, azonban a gyakorlati tapasztalataim azt mutatják, hogy igen kevés a peres eljárásban a biztosítási intézkedés.

Ennek indoka álláspontom szerint abban áll, hogy jogi képviselők és a jogkereső közönség sem ismeri e jogintézményt.

Ugyanakkor a közjegyzői fizetési meghagyásban a biztosítási intézkedés fenntartása nem indokolt.

Álláspontom szerint a fizetési meghagyás kibocsátása előtt a közjegyzőnek nincs lehetősége a jogviszony tárgya, vagy a közokirat vagy teljes bizonyító erejű magánokirat alapján biztosítási intézkedést elrendelni, a fizetési meghagyásos eljárás korlátozott

A fizetési meghagyás kibocsátása, de még jogerőre emelkedése előtt pedig szintén nehézségbe ütközik a követelés későbbi kielégítése veszélyeztetettségének a valószínűsítése, annál is inkább, mert e körben is kizárt írásbeli mellékletek csatolása.

E mellett a statisztikai adatok is azt támasztják alá, hogy a fizetési meghagyásos eljárásokban elhanyagolható a biztosítási intézkedési kérelmek, és az elrendelt biztosítási intézkedések száma.

Ha egy jogintézményt ennyire nem vesznek igénybe, akkor nincs létjogosultsága

Összefoglalva a bírósági eljárásban egy ilyen határozat meghozatalát a peres eljárásban egy olyan eljárás előzi meg, ahol a felek rendelkezésére áll a teljes Pp. bizonyítási eszköztár. A bíró a felek által rendelkezésére bocsátott bizonyítékok alapján mind a követelés megalapozottságára, mind a követelés összecszerűségére releváns információkkal rendelkezik.

Irodalomjegyzék

Igazságügyi Minisztérium: *Statisztikai évkönyv. A bírósági ügyforgalom 2024. éves adatai*, Magyarország Bíróságai, Budapest, 2024. Statisztikai évkönyv. docx, A bírósági ügyforgalom 2024. éves adatai | Magyarország Bíróságai [letöltve: 2025.05.01.]

LUKÁCS Tamás – MARTONOVICS Bernadett – SCHADL György (szerk.): *Nagykommentár a végrehajtási törvényhez*, Wolters Kluwer Hungary Kft., Budapest, 2023.

PACZOLAY Péter: *A közjegyzők és a közhatalom*; *Közjegyzők Közlönye*, 2013/1., 4–15. o. .

PARTI Tamás – SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf – SZŐCS Tibor (2014): *Végrehajtási záradék kiállítása fogyasztóval szemben – egy előzetes döntéshozatali kérelem margójára*. Magyar Jog, 61. évf. 7–8. sz. 407–416., 408.

PULINKA Mihály – TÓTH Ádám: *A közjegyzők, mint a jogbiztonság belgái. A közjegyzők „szerepe” a devizahitelezésben.* In Acta Humana 2017/4 86.

SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: *Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló 2009. évi L. törvényhez.* 2024. szeptember 1. időállapotú 2025. évi Jogtár-formátumú kiadás ISBN 978-963-594-471-2.

SZÉCSÉNYI-NAGY Kristóf: *Nagykommentár a fizetési meghagyásos eljárásról szóló törvényhez.* 2. átdolgozott kiadás, Wolters Kluwer Hungary, Budapest, 2020. 406.

TÓTH Ádám (2013): *A közjegyzői nemperes eljárások. Alapvetés.* In VARGA István (szerk.): *A polgári nemperes eljárások joga.* Budapest, ELTE Eötvös Kiadó. 698–699.

WOPERA Zsuzsa (szerk.): *Nagykommentár a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvényhez,* Wolters Kluwer, Budapest, 2023, 169. § (1).

Bírószági joggyakorlat

241/D/2010. AB határozat a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 187. § (1) bekezdés c) pontja és 237. § (4) bekezdése alkotmányellenességéről

BDT2000. 260.

BDT2000. 260.

BDT2002. 646.

BDT2002. 727.

BDT2002. 728.

BDT2005. 1116.

BDT2007. 1613. I.

BDT2009. 1972.

BDT2010. 2306.

BDT2011. 2395.

BDT2011. 2586. I.

BDT2012. 2717.

BDT2012. 2815.

BDT2012. 2833.

BDT2012. 2833.

BDT2016. 3454.

BDT2016. 3454.

BDT2022. 4589.

BH1995. 48.

BH1999. 314.

BH2001. 127.

BH2001. 23.

BH2001. 24.

BH2001. 331.

BH2002. 192.

BH2003. 462.

BH2005. 60.